

Nr 312.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt ritaren J. O. Allard; given Stockholms slott den 18 mars 1921.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

C. G. Hammarskjöld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 18 mars 1921.

Närvarande:

Statsministern VON SYDOW, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON, BESKOW.

Departementschefen, statsrådet Hammarskjöld anförde härefter:

Genom beslut den 23 november 1917 bemyndigade Kungl. Maj:t statsrådet och chefen för sjöförsvarsdepartementet att tillkalla högst fyra sakkunliga personer för att inom departementet biträda med verk-

ställande av utredning och avgivande av förslag i fråga om erforderliga bestämmelser beträffande månadslönarnas vid marinen anställande, avlöning och pensionering. De på grund härav tillkallade sakkunniga avgåvo den 21 oktober 1918 betänkande och förslag i ämnet. Sedan emellertid dels marinförvaltningen och dels arméns och marinens avlöningssakkunniga avstyrkt, att frågan vid denna tidpunkt upptoges till slutligt avgörande, fann Kungl. Maj:t frågan hava förfallit för det dåvarande. Som medel för ändamålet tagits i beräkning i statsverkspropositionen till 1919 års riksdag, avlät Kungl. Maj:t den 11 mars 1919 skrivelse (nr 193) till riksdagen med tillkännagivande, att medel för berörda ändamål ej vidare behövde beräknas å 1920 års stat. Till det vid denna skrivelse fogade utdraget av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 11 mars 1919 uttalade departementschefen, bland annat, att i den mån avgång bland ifrågavarande personal inträffade, innan dess avlönings- och pensionsförhållanden hunnit på ett mera definitivt sätt ordnas, frågor om beredande av pension eller förhöjd pension åt avgående befattningshavare torde böra, då så påkallades, genom särskilda framställningar föreläggas riksdagen.

Frågan om månadslönarnas vid marinen pensionering är alltså fortfarande olöst. Enligt reglemente för flottans pensionskassa den 17 november 1899, § 2 mom. 2, sådant detta moment lyder enligt kungörelse den 3 november 1905, kan väl månadslönare, som innehar arvode på stat, på ansökan under viss förutsättning vinna delägarskap i kassan, men denna utväg har ansetts icke stå öppen för månadslönare, som avlönas från varvens arbetstitlar.

De månadslönare, som blivit delägare i flottans pensionskassa, erhålla pension enligt gällande grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar, verkmästare såsom flaggmaskinist och mästare i likhet med underofficer av 2 graden.

Någon pensionsförbättring motsvarande den, som enligt kungörelse den 29 augusti 1919 tillerkänts, bland andra, underofficerarna vid marinen, tillkommer icke månadslönarna.

Ansökan av
ritaren
J. O. Allard.

Med skrivelse den 8 januari 1921 har varvschefen vid flottans station i Karlskrona till marinförvaltningen överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd ansökan av månadslönaren, ritaren vid ingenjördepartementet vid flottans varv i Karlskrona Johan Oscar Allard att komma i åtnjutande av pension.

Av handlingarna inhämtas, att Allard, som är född den 7 maj 1847, antagits till ritare vid ingenjördepartementet den 1 september 1887;

att han uppbär en årlig avlöning av 2,700 kronor; samt att han städse fullgjort sina åligganden med största noggrannhet, flit och skicklighet och alltid ådagalagt ett hedrande uppförande.

I sin ovannämnda skrivelse av den 8 januari 1921 har varvschefen anført följande.

Varvschefens
vid flottans
station i
Karlekrona
skrivelse den
8 januari 1921.

Enligt gällande reglemente för flottans pensionskassa kunde ämbets- eller tjänsteman, månadslönare eller vaktbetjänt, som enligt förordnande eller kontrakt innehade arvode på stat vid flottan, antagas till delägare i flottans pensionskassa efter därom gjord skriftlig ansökan, under villkor att sökanden enligt läkarbetyg vore frisk och utan bestämt sjukdoms- anlag. Denna reglementsbestämmelse tillämpades sålunda att, i fråga om å flottans varv anställda månadslönare, endast verkmästare och mästare, vilkas avlöning utginge från det i staten för fördelning av ordinarie anslaget till flottans nybyggnad och underhåll upptagna anslags- beloppet »till verkmästare och mästare å månadslönarstat», ansåges inne- hava »arvode på stat». Då Allard vore å varvet anställd såsom månads- lönare, men hans avlöning utginge från de arbetstitlar, för vilka hans arbete utfördes, kunde han alltså icke, enligt förenämnda tillämpning av pensioneringsbestämmelserna, anses innehava *arvode på stat* och följakt- ligen ej antagas till delägare i flottans pensionskassa. Ej heller hade han kunnat vinna delägarrätt i sagda kassa enligt tidigare gällande pensioneringsbestämmelser. Frågan om pensionsrätt för de månadslönare, som icke enligt nu gällande bestämmelser kunde erhålla delägarskap i flottans pensionskassa, hade vid flera olika tillfällen varit under behand- ling. Sålunda hade såväl den militära pensionskommittén i sitt betän- kande den 31 maj 1912 som ock de jämlikt brev den 27 november 1917 tillkallade sakkunniga rörande månadslönarnas vid marinen anställande, avlöning och pensionering i sitt betänkande den 21 oktober 1918 ävensom direktionen över flottans pensionskassa vid olika tillfällen av- givit förslag i detta ärende, utan att dock frågan hittills vunnit sin lösning.

Under åberopande av ovanberörda uttalande av statsrådet och chefen för sjöförvarsdepartementet den 11 mars 1919 och med framhållande av att Allard uppnått 73 levnadsår och stått i varvets tjänst 33 år samt under erinran om att, enligt gällande grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar, envar vid i sagda grunder omför- mällda kårer, som vid avskedstagandet stått i tjänst vid flottan i 30 år och uppnått en ålder av 55 år samt i övrigt erlagt stadgad pensions- avgift, vore berättigad att erhålla pension, hemställde varvschefen om

utverkande av framställning till riksdagen om pension till Allard. Be-
träffande pensionsbeloppets storlek syntes det varvschefen, att Allard, med
hänsyn till av honom uppburna löneförmåner, 2,700 kronor för år, närmast
vore att jämföra med mästare å månadslönarstat. Sådan befattnings-
havare erhöle enligt nämnda pensioneringsgrunder pension till lika belopp
med underofficer av 2 graden eller med 1,000 kronor. Jämlikt kung-
görelse den 29 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring
för viss personal vid marinen utginge, utöver i pensioneringsgrunderna
bestämda pensionsbelopp, till, bland andra, underofficerare vid marinen
pensionsförbättring till visst belopp, som, beroende på antalet tjänstär,
för underofficer av 2 graden kunde utgöra högst 910 kronor. Enär
emellertid en årlig pension av 1,000 kronor med nuvarande penning-
värde icke torde kunna bereda Allard anständig bärning, men å
andra sidan högsta sammanlagda beloppet av till mästare utgående pen-
sion och pensionsförbättring svårigen torde kunna tillerkännas Allard
vid det förhållandet att han icke, i likhet med mästare, erlagt några
avgifter för sin pensionering, syntes det varvschefen, att en årlig pension
åt Allard av 1,700 kronor vore skälig, och hemställde varvschefen, att
detta pensionsbelopp måtte för honom bestämmas. Varvschefen utginge
därvid från den förutsättningen, att dyrtidstillägg komme att utgå på
sagda belopp i likhet med vad som ägde rum i fråga om övriga pen-
sioner till f. d. befattningshavare i statens tjänst.

Marinförvalt-
ningens skri-
velse den 20
januari 1921.

Marinförvaltningen har, med överlämnande av handlingarna i ärendet,
i skrivelse den 20 januari 1921 erinrat, att 1920 års riksdag, med bifall
till Kungl. Maj:ts propositioner nr 353—356, tillerkänt i propositionerna
angivna månadslönare, vilka åtnjöte pension från flottans pensions-
kassa, pensionsförbättring till motsvarande belopp, som tillkomme flagg-
underofficer eller underofficer enligt förberörda kungörelse. Allard, som
icke alls ägde att komma i åtnjutande av någon pension, torde dock,
med stöd av ovan anförda uttalande till statsrådsprotokollet den 11 mars
1919, böra beredas pension av den storlek, att densamma komme i
antagligt förhållande till sammanlagda beloppet av de pensionsförmåner,
som uppbures av underofficer av 2 graden, med vilken militära grad
Allards befattning närmast torde kunna jämsättas. Ehuru en direkt
jämförelse, såsom varvschefen påpekat, icke vore möjlig i förevarande
fall, syntes dock utredningen giva vid handen, att det av varvschefen
föreslagna pensionsbeloppet vore skäligt. För bestridande av kostnaden
för pensionen torde förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten böra
tagas i anspråk. Marinförvaltningen hemställde därför, att Kungl. Maj:t

måtte föreslå riksdagen medgiva, att Allard finge från och med månaden näst efter den, han erhöle avsked, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,700 kronor.

Statskontoret, som den 27 januari 1921 avgivit utlåtande i ärendet, har anfört att, då Allard efter långvarig, väl vitsordad tjänstgöring såsom ritare vid flottans station i Karlskrona inom kort torde på grund av framskriden ålder nödgas lämna sin anställning, skäl syntes föreligga att bereda honom pension av statsmedel, ävensom att, då statskontoret icke funne anledning till erinran mot det föreslagna pensionsbeloppet, 1,700 kronor, statskontoret tillstyrkte, att framställning i ämnet förelades riksdagen i överensstämmelse med marinförvaltningens hemställan.

Statskontorets
utlåtande.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit finner jag mig böra tillstyrka, att framställning avlättes till riksdagen om beredande av pension av statsmedel åt Allard. Beträffande det av varvschefen föreslagna, av marinförvaltningen och statskontoret tillstyrkta beloppet, 1,700 kronor för år räknat, har jag icke något att erinra.

Departements-
chefen.

Jag får alltså hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,

att ritaren vid ingenjördepartementet vid flottans varv i Karlskrona Johan Oscar Allard må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,700 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Eric Baad-Heimer.

STOCKHOLM, K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI, 1921.
